

Kişinin Kendi Bedeninin Mekânsallığı ve Motor Beceri

Öncelikle kişiye has bedeninin mekânsallığını betimleyelim. Eğer kolum masanın üzerindeyse, tıpkı küllüğün telefonun yanında olması gibi kolumun da küllüğün yanında olduğunu asla düşünmem. Bedenimin konturları, mekândaki olağan ilişkilerin aşamadığı bir sınırdır. Çünkü onun parçaları birbiriyle özgün bir şekilde ilişkilendirilir: Yan yana açılıp serilmezler, iç içe geçip birbirlerini sarmalarlar. Örneğin elim bir noktalar toplamı değildir. Allokiri durumunda,! özne sol eline uygulanan stimulusları sağ elinde duyar; her bir stimülasyonun başlı başına mekânsal değerinin değiştiğini varsaymak imkânsızdır ve sol elin farklı noktaları, bütün bir organa, parçaları olmayan ve bir anda yer değiştirmiş olan bir ele ait oldukları ölçüde, sağa taşınmıştır. Dolayısıyla bu noktalar bir sistem oluşturur ve elimin mekânı, mekânsal değerlerin oluşturduğu bir mozaik değildir. Aynı şekilde bedenimin tamamı da benim için, mekânda yan yana konmuş organların bir araya toplanması değildir. Bölünmemiş bir mülk gibi ona sahibimdir ve her bir organımın konumunu, hepsini sarmalayan bir bedensel şema ile bilirim. [Merleau-Ponty 2016:147]

Kişiye Has Bedenin Sentezi

Bedenin mekânsallığının analizi bizi genelleştirilebilecek sonuçlara götürdü. Kişiye has bedenle ilgili olarak ilk defa, algılanan her şey için doğru olan bir şeyi gözlemliyoruz: Mekânı algısı ile şeyin algısı, şeyin mekânsallığı ve şey olmaklığı, birbirinden ayrı iki mesele değildir. Descartesçi ve Kantçı gelenek bize bunu zaten öğretir; mekânsal belirlenimleri nesnenin özü haline getirir, partes extra partes varoluşa,

mekânsal dağılımı da, kendinde varoluşun tek mümkün anlamını gösterir. Ama nesnenin algısını mekânın algısıyla aydınlatır, oysa kişiye bu bedenin deneyimi bize, mekânın köklerini varoluşta bulmayı öğretir. Entelektüalizm, “şey motifi” ile “mekân motifi”nin iç içe geçtiğini pekâlâ görür, ama birinciye ikinciye indirger. Deneyim, nihayetinde beden de yer aldığı nesnel mekânın altında bir ilksel mekânı açığa çıkarır, nesnel mekân onun örtüsünden ibarettir ve ilksel mekân, beden varlığının ta kendisiyle iç içe geçer. Beden olmak, görmüş olduğumuz gibi, belli bir dünyaya bağlı olmaktır ve bedenimiz öncelikle mekânın içinde değildir: Bedenimiz mekâna aittir. Kendi kollarından uzun ve soğuk bir “yılan” olarak söz eden agnozikerler,? aslında onun nesnel konturlarını bilmiyor değillerdir ve hasta kolunu arayıp bulamazken veya kaybetmemek için onu bağlarken bile, kolunun nerede olduğunu gayet iyi bilir, çünkü onu orada arar ve bağlar. Ama yine de hastalar kollarının mekânını yabancı gibi hissediyorlarsa, genelde bedenimin mekânını, duyularımdan gelen tanıklığa rağmen, devasaymış veya küçücükmiş gibi duyabiliyorsam, bunun sebebi, bir afektif mevcudiyet ve afektif uzanımın varolmasıdır ve nesnel mekânsallığın, anozognozinin gösterdiği gibi, bunun yeter koşulu olması şöyle dursun, hayalet organın da gösterdiği gibi, sorunlu koşulu bile olmamasıdır. Bedenin mekânsallığı onun beden olmağının açılıp serilmesi, beden olarak kendini gerçekleştirme tarzıdır. Öyleyse onu analiz etmeye çalışmakla, genel olarak bedensel sentez hakkında söyleyeceklerimizi önceden haber vermiş oluyorduk yalnızca. [Merleau-Ponty 2016:212-3]